

Urška Pompe, Uroš Rojko, Nana Forte, Nenad Firšt, Bor Turel, Matej Bonin, Martin Smolka, Volker Staub in Ivo Nilsson).

Kot že omenjeno, redno koncertirajo tudi v tujini in v zadnjem času so imeli odmevne nastope v ZDA, Kanadi, Mehiki, na Švedskem, v Franciji, Italiji in Avstriji. Glasbeniki ansambla Slowind imajo pomembno vlogo pri promociji sodobne glasbe v Sloveniji. Izvajajo jo na lastnem komornem ciklu Festival Slowind, ki se je v več kot desetih letih obstoja razvil v pravo mednarodno gibanje. Na njem občasno sodelujejo tudi drugi vrhunski ansambli za sodobno glasbo, na primer SurPlus (Nemčija), Accroche Note (Francija), Divertimento Ensemble (Italija) in Ensemble Aleph (Francija). Tako je festival pridobil mednarodne razsežnosti, saj se koncerti odvijajo tudi v drugih državah. Enega izmed festivalov Slowind je finančno podprla Evropska unija s programom Kultura 2000. Leta 1999 so člani za svoje delovanje prejeli Župančičevo nagrado, leta 2003 pa nagrado Prešernovega sklada.

SAURO BERTI

Sauro Berti je študiral klarinet na Konservatoriju G. B. Martinija v Bologni pri B. Bergamiju, pri katerem je leta 1986 tudi diplomiral. Za tem se je izpopolnjeval na mojstrskih tečajih pri Karlu Leisterju, Jacku Brymerju, Thomasu Friedliju in Fabriziu Meloniji. Sodeloval je s številnimi orkestri, med drugim z orkestrom gledališča La Fenice iz Benetk, Haydnovim orkestrom iz Bolzana, orkestrom Giuseppa Verdija iz Trsta, Simfoničnim orkestrom iz Sanrema, z Glasbenimi popoldnevi v Milanu, orkestrom gledališča Bellini iz Catanie, orkestrom opere Carla Feliceja iz Genove, gledališča Pierluigija da Palestrine iz Cagliarija, s Toscaninijevim orkestrom iz Parme, Filharmoničnim orkestrom milanske Scale, Narodnim simfoničnim orkestrom RAI iz Torina in Kraljevim škotskim narodnim orkestrom. Pri tem je sodeloval z dirigenti kot so Gianandrea Gavazzeni, Daniel Oren, Georges Prêtre, Antonio Pappano, David Robertson, Riccardo Chailly, Giuseppe Sinopoli, Myung Whun Chung, Wolfgang Sawallisch, Valerij Gergiev, Aleksander Lazarev, Lorin Maazel, Riccardo Muti in Pierre Boulez.

Sodeloval je tudi pri številnih snemanjih, med drugim pa je s člani Filharmoničnega orkestra Scale pod vodstvom Riccarda Mutija posnel serenado »Gran partita« W. A. Mozarta. Od leta 2001 je basovski klarinetist rimske Opere. Ob tem redno prireja mojstrski tečaj za bas klarinet v mestu Castelfranco Veneto. Bogastvo Bertijevega poznavanja glasbila se odraža tudi v njegovih nedavno objavljenih *Dvajsetih etudah za bas klarinet in basetni rog*.

NAPOVEDUJEMO

3. abonmajski predstava Cikla za mlade
Četrtek, 28. januar, ob 14.00
Velika dvorana Narodnega doma
Red CRESCENDO, Kulturni dnevnik – MODRI red in za izven

MUTEC IN SLEPEC

Glasbeno gledališče Trubadur
Avtorica glasbe in klavir:
Nataša Vester Trseglav (Stefan)
Natalija Š. Cilenšek, glas

Koncert za izven
Ponedeljek, 1. februar, ob 19.30
Dvorana Union Maribor

LUKA ŠULIČ, violončelo in MIA MILJKOVIČ, klavir

Spored: B. Papandopulo, C. Franck,
C. Debussy, G. Rossini, P. de Sarasate

**Abonenti Orkestrskega, Komornega in Cikla
za mlade prejmejo brezplačne vstopnice!**

3. abonmajski koncert Komornega cikla
Sreda, 10. februar, ob 19.30
Dvorana Union Maribor

MATJAŽ ROBAVS, bariton in ANDREJA KOSMAČ, klavir

Spored: F. Schubert,
Zimsko popotovanje D. 911

3. abonmajski koncert Orkestrskega cikla
Sreda, 24. februar 2009, ob 19.30
Dvorana Union Maribor

ORKESTER DUNAJSKEGA KONCERTNEGA ZDRUŽENJA

Dirigent: Vladimir Fedosejev
Solistki: Doris in Karin Adam
Spored: J. C. Bach, R. Dünser,
C. M. von Weber

FESTIVAL PANČ

Petek, 29. januar, ob 20.00
Velika dvorana Narodnega doma
Nastopajo: Vid Valič, Marina Orsag
(Hrvaška), Klemen Mauhler, Jure Murko,
Barry Castagnolla (Velika Britanija),
povezovalac: Tin Vodopivec

Sobota, 30. januar, ob 20.00
Velika dvorana Narodnega doma
Nastopajo: Lucija Čirovič, Krešimir Rich
(Hrvaška), Boštjan Gorenc - Pižama,
Ivan Šarić (Hrvaška), Geoff Boyz (Velika
Britanija), povezovalac: Tin Vodopivec

Za izven
Nedelja, 31. januar, ob 18.00
Velika dvorana Narodnega doma

ŽENSKÉ & MOŠKI.COM

Špas Teater
Igrajo: Zvezdana Mlakar/Lucija Čirovič,
Matjaž Tribušon/Branko Šturbej, Katarina
Čas/Ana Dolinar, Rado Mulej/Primož Ekart,
Lado Bizovičar/Miha Brajnik
Režija: Boris Kobal

Gostovanje
Nedelja, 31. januar, ob 20.00
GIMNAZIJA PTUJ

D. FO, F. RAME: SVOBODNI ZAKON

Režiser in scenograf:
Samo M. Strelec
Kostumograf: Leo Kulaš
Igrata: Nataša Tič Ralijan,
Tadej Toš

VEČER

RTS

HOSTESE OBLAČI

s.Oliver

◀ NARODNI DOM MARIBOR ▶
KONCERTNA POSLOVALNICA

KOMORNI CIKEL
3. abonmajski koncert

Ponedeljek, 25. januar 2010, ob 19.30, Dvorana Union Maribor

Pihalni kvintet Slowind

Aleš Kacjan, flavta
Matej Šarc, oboa
Jurij Jenko, klarinet
Metod Tomac, rog
Paolo Calligaris, fagot

Informacije in prodaja vstopnic:

Narodni dom Maribor,
Ulica kneza Koclja 9,
2000 Maribor,
vsak delavnik
od 10. do 17. ure,
v soboto od 9. do 12. ure
ter uro pred koncertom
v Dvorani Union
v Mariboru.

Tel.:
02 229 40 11
02 229 40 50
040 744 122
031 479 000

E-pošta:
info@nd-mb.si,
prodaja@nd-mb.si

<http://www.nd-mb.si/>

Sauro Berti, bas klarinet

SEZONA 2009/2010

Koncert sta podprla Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Maribor.

Jean Françaix (1912–1997)

Sekstet za pihala

Risoluto
Andante
Scherzo
Andante
Risoluto

Ruth Crawford Seeger (1901–1953)

Suita za pihalni kvintet

Allegretto
Lento rubato
Allegro possibile – Andante – Allegro – Meno mosso – Tempo primo

*

Nina Šenk (1982)

Kontrasti

Leoš Janáček (1854–1928)

Mladi

Andante
Moderato
Allegro
Con moto

Če bi opazovali slogovno raznolikost, je bilo v tem pogledu gotovo najbolj pestro 20. stoletje. Pri tem je del skladateljev prisegal na dosledno spoštovanje modernističnega načela inovativnosti in se tako zavezal poudarjenemu iskalstvu in razbijanju vseh mogočih vezi, ki so jih povezovala z glasbo preteklostjo. Podobno močna pa je bila tudi skupina tistih skladateljev, ki so povsem neobremenjeno nadaljevali z izročilom klasicistično-romantične dediščine, »začinjenim« s kakšnim potujitvenim efektom, ki ga je bilo mogoče interpretirati kot neoklasicistični ali neobaročni slog.

Med skladatelje, ki jim je bilo modernistično prepletanje glasbene materije in izraznih sredstev globoko v 20. stoletje še vedno tuje, je gotovo sodil francoski skladatelj **Jean Françaix** (1912–1997), ki naj bi nekoč celo izjavil, da bi sam želel biti »duhovni vnuk 'dedkovskega Haydna'«, kajti Haydnova glasba naj bi bila »tako čista, pregledna in humorna, da se mi zdi kot 'protistrup' za sodobno umetnost.« Françaix se je rodil v glasbeni družini, ki je v mladeniču kmalu vzbudila in tudi odkrila glasben talent. Françaix si je temeljito poznavanje kompozicijske obrti pridobil pri slavni kompozicijski mentorici Nadii Boulanger; njegov glasbeni jezik je bil izpiljen in zrel že pri skladateljevih rosnih dvajsetih letih. Tako so leta 1932 na festivalu komorne glasbe v Baden-Badnu izvajali njegov *Concertino za klavir in orkester*, ki se je zdel skoraj kot obliž na številne modernistične »rane«, ki so jih poslušalcem prizadejali predvsem skladatelji druge dunajske šole, v manjši meri celo sam Stravinski. Françaixa pa niso zanimale nove strukturalne možnosti glasbe ali poudarjen pomen zvočnosti – sam je želel pisati »resno glasbo brez teže«, zato nas ne čudi, da v njegovem opusu poleg številnih opernih in baletnih del najdemo tudi filmske partiture. Skladateljeva številna dela odlikujejo kompozicijska dodelanost, jasna forma in klasična zadržanost. Vse to velja tudi za skladateljev pozni **Sekstet**, ki je nastal leta

1992. Šestdeset let po prebujenem *Concertinu* se skladatelj izraz ni prav nič spremenil in je ostal zavezan melodično navdahnjenemu neoklasicističnemu utripu.

Povsem drugače je bilo z deset let starejšo Françaixovo ameriško sodobnico **Ruth Crawford** (1901–1953), ki je skupaj s H. Cowellom in C. Ivesom odpirala vrata ameriškemu glasbenemu modernizmu. Prvo institucionalizirano izobrazbo je pridobila v Chicagu, kjer je študirala kompozicijo in klavir pri kanadski pianistki Djane Lavoie Herz, le-ta pa jo je spoznala s Cowellom in jo hkrati navdušila za glasbo ter mistično-filozofske ideje Aleksandra Skrjabina. Med letoma 1924 in 1929 je napisala dve tretjini svojega opusa in utrdila svoj sloves ene izmed najbolj naprednih ameriških skladateljic. Jeseni leta 1929 se je napotila v New York, kjer je študirala »disonantni« kontrapunkt pri Charlesu Seegerju, s katerim se je dve leti kasneje tudi poročila. V tem času je prejela Guggenheimovo štipendijo, ki ji je omogočila daljše potovanje po Evropi, kjer se je srečala tudi z Bartókom in Bergom. Po vrnitvi v Ameriko je med letoma 1930 in 1933 napisala svoja najbolj tehtna dela (*Godalni kvartet*), nato pa je na njeno ustvarjanje odločilno vplivala ameriška gospodarska depresija. V času recesije sta se z možen zbližala s komunističnim gibanjem in tako prevzela misel, da mora glasba služiti proletariatu. Zavezanost uporabnosti in občutek, da mora služiti ljudstvu, pa sta Crawfordovo slednjič vodili v svet etnomuzikologije – v naslednjih petnajstih letih se je posvetila predvsem zbiranju, zapisovanju, izdajanju in prirejanju ameriške ljudske glasbe.

Šele leta 1952 se je ponovno vrnila h kompoziciji in napisala **Suito** za pihalni kvintet. V njej je združila modernistične tehnike svojega zgodnjega opusa z občutkom za ljudski melos, ki si ga je pridobila z etnomuzikološkim delom. Prvi stavek

poganja ponavljajoči se ostinato, drugi stavek je v resnici priredba drugega stavka iz cikla *Trije spevi*, ki ga je napisala za ženski zbor že leta 1930, zadnji stavek pa na poseben način izkorišča dvanajsttonsko vrsto. S tem delom je skladateljica dosegla uravnoteženost med kompozicijsko-tehničnimi novostmi in težo izraza, zato ni čudno, da je v sebi kovala načrte še za mnoge druge nove kompozicijske projekte. Žal je že naslednje leto zbolela za rakom in umrla.

Tudi **Leoš Janáček** (1854–1928) je doživljal nove ustvarjalne vrhunce v jeseni svojega življenja. Odločilna za takšno povečano kreativno energijo naj bi bila radost, ki je skladatelja napolnjevala ob češki osamosvojitvi, prav gotovo pa tudi nenavadna ljubezen do sicer petintrideset let mlajše Kamile Stösslove. Sam skladatelj je zapisal: »Občutek imam, da je moje poslednje ustvarjalno obdobje kot nov razcvet moje duše. S svetom sem obračunal in zdaj se poizkušam približati srcu preprostega češkega ljudstva.« Poleg oper (*Kata Kabanová*, *Lisička Zvitorepka*, *Primer Makropulos*, *Iz mrtvega doma*) sta v tem času nastali še *Glagolska maša* in znamenita *Sinfonietta*, komorni zvrsti pa je poleg dveh godalnih kvartetov dodal še pihalni sekstet **Mladi**.

Slednjega je napisal ob praznovanju svoje sedemdesetletnice, v njem pa naj bi se zrcalili spomini na mladostna leta šolanja v Brnu. Skladba je zasnovana kot štiristavčna suita, v kateri je mogoče odkriti vse tipične značilnosti Janáčkove glasbe. Pogosti so ritmični ostinoti, dolgi pedalni toni kot tudi bolj kompleksna poliritmija, inštrumenti pa se redko združujejo v harmonično celoto, saj skladatelj raje izkorišča njihove individualne specifikke. Delo je prek skupne motivike jasno spojeno v organsko povezan cikel, pri čemer se osnovni moto napaja pri govorni intonaciji besed »Mládí, zlaté mládí« (»Mladost, zlata mladost«), v čemer lahko ugleda-

mo še eno posebnost skladateljevega glasbenega »jezika«; Janáček je bil namreč prepričan, da lahko vse ritmične in melodične rešitve glasba poišče v jezikovni intonaciji, zato si je neumorno zapisoval intonacijo in ritem vsakodnevnih pogovorov ljudi na ulici, v njegovih skicirkah pa so se znašli tudi glasbeni zapisi brenčanja žuželk. Prvi stavek suite je napisan kot svobodni rondo, v katerem se neobremenjena glavna tema izmenjuje z bolj zamišljenimi epizodami, ki se iztečejo v evforični konec. Drugi stavek, lirični Moderato, prinaša niz svobodnih variacij, v katerih se bolečina in nežna melanholija izmenjujeta z optimizmom in mladostnim zanosom. Osnovo za nagajivi tretji stavek predstavlja *Koračnica modrih sinic*, ki jo je Janáček napisal istega leta in v kateri se je želel pokloniti gojencem avguštinskega samostana v Brnu, ki so nosili značilne modre uniforme. Stavek je oblikovan kot scherzo z dvema trioma, spominja pa na prusko vojaško godbo z moravsko-češkimi prizvoki. Zadnji stavek prinaša številne reminiscence na teme iz prejšnjih stavkov in poteka v veselem in briljantnem tonu – skladba ne izdaja, da jo je zapisal močno sivolas gospod.

Mladost seveda zaznamuje tudi ustvarjalnost mlade sodobne slovenske skladateljice **Nine Šenk** (1982). Po končanem študiju kompozicije na ljubljanski Akademiji za glasbo je podiplomsko izpopolnjevanje nadaljevala na Visoki šoli za glasbo v Dresdnu in nato leta 2008 zaključila mojstrski študij na Visoki šoli za gledališče in glasbo v Münchnu, v razredu prof. M. Pintscherja. Že v času študija je za svoja dela prejela več nagrad, med katerimi velja omeniti nagrado za najboljšo kompozicijo na festivalu Young Euro Classic, Prešernovo nagrado Akademije za glasbo in prvo nagrado na festivalu sodobne glasbe v Weimarju. Skladateljčina dela so bila izvedena že na številnih festivalih v Nemčiji (Kassel, Weimar, Heidelberg) ter na Ljubljanskem

poletnem festivalu, Festivalu Slowind, Kogojevih dnevih in festivalu Unicum. V lanski in letošnji sezoni je hišna skladateljica orkestra Državnega gledališča iz Cottbusa v Nemčiji. **Kontrasti** za pihalni kvintet so bili krstno izvedeni na Festivalu Slowind leta 2007, skladateljica pa je o delu zapisala: »Kot že naslov pove, je poudarek predvsem na kontrastih med solističnimi in homofonimi izseki, ritmičnimi linijami in svobodnimi improvizacijskimi deli. Gre predvsem za virtuozno in ekspresivno skladbo, ki se poigrava z različnimi možnostmi proizvajanja tonov, različnimi ritmičnimi impulzi iste tonske višine in povezovanjem igranja (pihanja) v inštrument in z žvižganjem.«

Gregor Pompe

PIHALNI KVINTET SLOWIND

Ansambel Slowind, sestavljen iz solistov orkestra Slovenske filharmonije, ne izvaja samo standardnega repertoarja za pihalni kvintet, temveč tudi najrazličnejšo komorno glasbo za mešane sestave. Velik poudarek daje sodobni glasbeni ustvarjalnosti. Pri tem sodeluje z mednarodno priznanimi izvajalci kot so Heinz Holliger, Robert Aitken, Alexander Lonquich, Arvid Engegård, Muriel Cantoreggi, Aleksandar Madžar, Mate Bekavac, Steven Davislim, Matthias Würsch, Diego Chenna, Rocco Carbonara, Christiane Iven in Andrea Ruclí. S sodobnimi deli nastopa na številnih pomembnih festivalih za sodobno glasbo (Ars Musica v Bruslju, Biennale v Bernu, Klangspuren v Innsbrucku, New Music Concerts Series v Torontu in Roaring Hoofs v Ulaan Baatarju). Člani ansambla vrsto let tesno sodelujejo s skladatelji kot so Vinko Globokar, Lojze Lebič in Jürg Wyttenbach, pa tudi z drugimi slovenskimi in tujimi avtorji, ki jim posvečajo svoja dela (Larisa Vrhunc, Nina Šenk,